

VšĮ „ŽMOGAUS TEISIŲ STEBĖJIMO INSTITUTAS“

2017 M. VEIKLOS ATASKAITA

2018 05 10

1. Įstaigos dalininkai

Viešoji įstaiga „Žmogaus teisių stebėjimo institutas“ (toliau – ŽTSI) įregistruota 2003 m.

	Dalininkas	Įnašas
1.	Henrikas Mickevičius	289.63 EUR
2.	Dainius Pūras	2.02 EUR
3.	Arūnas Pemkus	2.02 EUR
	Viso:	293.67 EUR

2. Įstaigos veiklos tikslai, pobūdis ir veiklos rezultatai per finansinius metus

Viešoji įstaiga „Žmogaus teisių stebėjimo institutas“ yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla – stiprinti pilietinę visuomenę, aktyviai prisidėti prie atviros ir demokratinės visuomenės ugdymo, konsoliduojant žmogaus teises ir laisves. Organizaciją 2003 metais įkūrė Atviros Lietuvos fondas. 2012 m. ŽTSI buvo paskirtas Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo Nevyriausybinų organizacijų Programos nacionaliniu operatoriumi Lietuvoje (NVO programa). Tai pirmas atvejis Lietuvoje, kai vadovavimas pilietinei visuomenei stiprinti skirtoms lėšoms – 5,5 mln. eurų - patikimas nevyriausybinei organizacijai.

Įstaigos veiklos tikslai, kryptys:

- Stebėti žmogaus teisių įgyvendinimą Lietuvoje;
- Ugdyti pilietinės visuomenės gebėjimus stebėti ir veikti valstybinę žmogaus teisių politiką bei praktiką;
- Informuoti visuomenę apie žmogaus teisių pažeidimus ir galimybes apginti savo pažeistas teises;
- Atkreipti valstybės institucijų bei visuomenės dėmesį į socialiai pažeidžiamų asmenų teises ir galimus jų pažeidimo atvejus;
- Skatinti valdžios institucijas tobulinti teisės aktus atsižvelgiant į žmogaus teisių apsaugos standartus;

Veiklos formos:

- Teisės aktų projektų analizės;
- Tarpdisciplininiai tyrimai žmogaus teisių srityje;
- Teisinės konsultacijos ir strateginis bylinėjimas nacionaliniuose teismuose, Europos žmogaus teisių teisme ir Jungtinių Tautų komitetuose;
- Ekspertinių išvadų teikimas Lietuvos, regioniniuose žmogaus teisių institucijose ir kitų valstybių teismuose;
- Teisinis švietimas, valstybės tarnautojų, teisininkų-praktikų, verslo atstovų mokymai žmogaus teisių klausimais;
- Advokacijos ir sąmoningumo kėlimo kampanijos;
- Tarptautinis bendradarbiavimas;

3. Įstaigos darbuotojai

Darbuotojų skaičius paskutinę praėjusio ataskaitinio laikotarpio 2016 m. gruodžio 31 dieną buvo 8, paskutinę ataskaitinio laikotarpio 2017 m. gruodžio 31 dieną buvo 8 darbuotojai.

4. Įstaigos įsigytas ir perleistas ilgalaikis turtas per finansinius metus

2017 metais įmonė neįsigijo ir neperleido ilgalaikio turto.

5. Įstaigos sąnaudos per finansinius metus, iš jų – išlaidos darbo užmokesčiui

	Sąnaudos	Suma, EUR
1.	Pardavimo	90 172
2.	Darbo užmokestis	135 329
3.	Nusidėvėjimo (amortizacijos)	130
4.	Patalpų išlaikymo	12 474
5.	Ryšių, pašto	7 316
6.	Transporto išlaikymo	2 466
7.	Kitos sąnaudos	12 267
	Viso:	260 154

6. Įstaigos sąnaudos valdymo išlaidoms

	Sąnaudos	Suma, EUR
1.	Vadovų darbo užmokestis	21 595
2.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas	130
	Viso:	21 725

7. Duomenys apie viešosios įstaigos vadovą, įstaigos išlaidos vadovo darbo užmokesčiui ir kitoms viešosios įstaigos vadovo išmokoms

ŽTSI L.E.P. direktoriui T.Kubiliui 2017 metais buvo išmokėta 21 595 EUR darbo užmokesčio, įskaitant visus mokesčius.

8. Įstaigos išlaidos kolegialių organų kiekvieno nario darbo užmokesčiui ir kitoms įstaigos kolegialių organų narių išmokoms

Tokių išmokų 2017 metais nebuvo.

9. Įstaigos išlaidos išmokoms su viešosios įstaigos dalininku susijusiems asmenims

Tokių išmokų 2017 metais nebuvo.

10. Įstaigos veikla, vykdyti projektai, įgyvendinant įstatuose nustatytus veiklos tikslus

Programos ir projektai:

Projekto pavadinimas

<p>Nevyriausybines organizacijas vienijančių asociacijų institucinio bendradarbiavimo atiprinimo projektas</p>	<p>Tikslas:</p> <p>Koalicijos narių gebėjimų ir bendradarbiavimo su valstybės institucijomis stiprinimas.</p> <hr/> <p>Rezultatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parengta ŽTOK advokacijos viešosios politikos srityje ir komunikacijos veiklos strategija; - formalizuota koalicijos veikla. 2011 – 2017 m. Žmogaus teisių organizacijų koalicija buvo neformali koalicija, kuri veikė jungtinės veiklos sutarties pagrindu. Veikla formalizuota 2017 m. pabaigoje, įkuriant ŽTOK asociaciją; - Tarptautinė žmogaus teisių dienos proga surengta metinė žmogaus teisių konferencija „Žmogaus teisės: universalios, bet ar lietuviškos?“ - ŽTOK ekspertai parengė ir publikavo 8 straipsnius bei komentarus naujienų portaluose DELFI.lt, 15min.lt bei žmogaus teisių portale manoteises.lt; - dalyvavo bei teikė pastabas daugiau nei dešimtyje vyriausybinių bei savivaldybės lygmens darbo grupėse; - inicijavo ir kartu su kitomis nevyriausybėmis organizacijomis kreipėsi į šalies vadovę, Seimą bei vyriausybę dėl Konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje (Stambulo konvencija) bei Šeimos stiprinimo įstatymo.
<p>Stop smurtui prieš moteris; nuo sąmoningumo didinimo iki nulinės tolerancijos aukų kaltinimui</p>	<p>Tikslas:</p> <p>Sukurti informaciją, skirtą tikslinėms grupėms ir įdiegti praktinius įgalinimo veiksmus, šviečiamąsias veiklas ir sąmoningumo didinimo kampaniją tam, kad visuomenė ir specialistai geriau suvoktų skirtingas smurto artimoje aplinkoje formas, nebekaltintų aukų, taip prisidedant prie nulinės tolerancijos smurtui prieš moteris ir įgalinant lyčių lygybę.</p> <hr/> <p>Rezultatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Įvykdytas tyrimas apie moterų nukentėjusių nuo smurto artimoje aplinkoje patirtis: nagrinėta, kas skatina bei stabdo moteris kreiptis pagalbos, taip pat tirta, kokios smurto formos (psichologinis, ekonominis, seksualinis, fizinis) yra geriausiai bei mažiausiai atpažįstamos pačių moterų. - Atlikta 16 išsamių kokybinių interviu bei surinkti duomenys iš 61 moters pildant tyrimo anketa. - Sukurtas internetinis informacinis tinklalapis www.visureikalas.lt

	<ul style="list-style-type: none"> - dalyvavome rengiant programas bei vykdant seminarus iš įvairių Lietuvos miestų atvykusiems socialiniams darbuotojams Kaune bei Vaiko teisių apsaugos specialistams Birštone, apie smurtą artimoje aplinkoje, jo atpažinimą bei įvairių specialistų vaidmenį, siekiant paskatinti moteris patiriančias smurtą artimoje aplinkoje kreiptis pagalbos. Panašūs seminarai bus tęsiami ir 2018 m., taip pat įtraukiant ir medicinos specialistų grupes.
<p>Pokytis versle, viešajame sektoriuje, visuomenėje- nauji standartai diskriminacijos mažinimui</p>	<p>Tikslas:</p> <p>Sistemiškai keliant verslo, viešojo sektoriaus ir visuomenės išprusimą lygių galimybių srityje, mažinti diskriminaciją darbo rinkoje Lygių galimybių įstatyme numatytais pagrindais.</p> <p>Rezultatai 2016 m.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pradėti kurti nuotolinio mokymosi kursai, kurių metu suinteresuoti asmenys galės gilinti žinias diskriminacijos mažinimo srityje.
<p>Kovojant su neapykantos nusikaltimais ir neapykantos kalba</p>	<p>Tikslas:</p> <p>Šiuo projektu siekiama patobulinti paramą neapykantos nusikaltimų ir neapykantos kalbos aukoms. Dalindamiesi savo valstybių patirtimi bei mokydami vieni iš kitų projekto partneriai identifikuos geriausius pranešimo apie neapykantos nusikaltimus mechanizmus. Šio projekto tikslas – įgalinti nukentėjusius nuo neapykantos nusikaltimų bei atrasti būdus suteikti jiems tinkamiausią pagalbą.</p> <p>Rezultatai 2016 m.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parengtas tyrimas „Atsakas į neapykantos nusikaltimus. Situacijos Lietuvoje apžvalga“ - Kartu su Lietuvos institucijų atstovais (Žurnalistų etikos inspektoriatas, Lietuvos policijos departamentas) sudalyvauta tarptautiniame seminare Bratislavoje, kuriame buvo dalijamasi žiniomis bei gerąja pranešimo apie neapykantos nusikaltimų mechanizmus praktika.
<p>Veiksmingas nukentėjusiųjų teisių užtikrinimas</p>	<p>Tikslas:</p> <p>Projektu siekiama, kad teisėsaugos pareigūnai įgytų jiems reikalingų žinių ir priemonių atliepiant nukentėjusiųjų poreikius, o nukentėję asmenys baudžiamajame procese jaustųsi saugiau ir tvirčiau.</p> <p>Rezultatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parengta metodinė ir mokymų medžiaga pareigūnams; - Handbook rengimas

	- Nukentėjusiųjų teisių ekspertų susitikimas
Mokymų modulis apie ES nusikaltimų aukų teisių direktyvą	<p>Tikslas:</p> <p>Organizuoti mokymus apie Direktyvą 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR (Nusikaltimų aukų teisių direktyva) ir taip prisidėti prie nukentėjusiųjų teisių užtikrinimo Lietuvoje.</p>
	<p>Rezultatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Surengtas ekspertų darbo grupės susitikimas (<i>Multi-agency Working Group meeting</i>); - Apklausa apie mokymų apie nukentėjusiųjų teises skirtingose specialistų grupėse poreikį Lietuvoje. - Apklaustos rezultatų analizė. - Mokymų programos ir mokymų vadovo rengimas. Mokymai apims šias pagrindines sritis: (1) nukentėjusiųjų poreikiai; (2) Nusikaltimų aukų direktyvos nuostatos; (3) vaikų nukentėjusiųjų nuo nusikalstamų veikų apklausos; (4) asmenų su negalia, nukentėjusiųjų nuo nusikalstamų veikų, apklausos; (5) nukentėjusiųjų nuo smurto artimoje aplinkoje apklausos
Perdavus asmenį pagal Europos arešto orderį	<p>Tikslas:</p> <p>Suvokti kaip praktikoje vyksta asmenų, perduotų pagal Europos arešto orderį, baudžiamosios bylos nagrinėjimas, įvertinti šią praktiką ES teisinių standartų kontekste ir taip prisidėti prie efektyvaus pamatinio sprendimo 2002/584/JHA dėl Europos arešto orderio įgyvendinimo.</p>
	<p>Rezultatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kartu su Lietuvos advokatūra surengta apskritojo stalo diskusija apie Europos arešto orderio taikymą Lietuvoje ir žmogaus teisių apsaugos problemas tokio pobūdžio bylose. - Teisminių procesų stebėjimas. - Bylų stebėsenos rezultatų analizė.
Prieinamas pranešimas apie teises	<p>Tikslas:</p> <p>Prisidėti prie ES direktyvos 2012/13 dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese įgyvendinimo, parengiant alternatyvaus įtariamiesiems asmenims įteikiamo pranešimo apie teises modelį ir įgyvendinant jį nacionalinėse jurisdikcijose.</p>
	<p>Rezultatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Atliktas tyrimas apie pranešimo apie teises taikymą Lietuvoje ir šio dokumento suprantamumą, parengta tyrimo ataskaita.

	<ul style="list-style-type: none"> - Parengtas alternatyvus pranešimas apie teises. - Lyginamoji ataskaita Europos Komisijai
<p>Stokholmo programa: teisės į advokatą ir teisės į nemokamą teisinę pagalbą užtikrinimas</p>	<p>Tikslas:</p> <p>Prisidėti prie baudžiamojo proceso garantijų stiprinimo, suteikiant advokatams (ir kitiems profesionalams žinių ir įgūdžių efektyviai taikyti ES teisės instrumentus: Direktyvą 2013/48/ES dėl teisės į advokatą ir Rekomendaciją C(2013) 8179/2 dėl teisės į nemokamą teisinę pagalbą.</p>
	<p>Rezultatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplankyti Vilniaus miesto apylinkės ir apygardos teismai, Šiaulių, Panevėžio, Kauno ir Klaipėdos apylinkių teismai, kuriuose buvo susipažinta su išnagrinėtomis baudžiamosiomis bylomis. - Pasinaudojant bylų medžiaga buvo užpildytos 157 anketos, kurių informacija susisteminta į bendrą duomenų bazę. Surinkti duomenys bus panaudoti tolimesniuose projekto etapuose. - Nacionalinė studija, skirta įvertinti kaip teisė į advokatą ir teisė į nemokamą teisinę pagalbą yra užtikrinamos Lietuvoje. Rengiant studiją bus organizuojamos fokus grupės su teisininkais-praktikais, atliekami giluminiai interviu bei teisminių bylų analizė. - Tematinių seminarų organizavimas regionuose ir e-mokymosi kurso platformoje be-ribu.lt paleidimas.
<p>T@lk- virtuali pagalba nusikaltimų aukoms</p>	<p>Tikslas:</p> <p>Ištirti virtualios pagalbos nusikaltimų aukoms prieinamumą Europos Sąjungoje, šio modelio teikiamas galimybes bei sukurti įrankius pagalbos aukoms teikėjams, siekiantiems įdiegti šį pagalbos modelį savo darbe.</p>
	<p>Rezultatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Virtualios paramos priemonių ir jų poveikio analizė Lietuvoje. - Susitikimas su tarnybomis, sėkmingai teikiančiomis pagalbą nusikaltimų aukoms virtualiu būdu Europos Sąjungos valstybėse. - Procedūrų ir gairių, paramos nusikaltimų aukoms tarnyboms, parengimas. - Susitikimai su suinteresuotomis institucijomis, siekiant

	<p>įvertinti virtualios pagalbos nusikaltimų aukoms sistemos kūrimą Lietuvoje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Apklausos apie nuotolinę pagalbą nusikaltimų aukoms parengimas ir išplatintas pagalbą teikiančioms organizacijoms.
<p>Policijos areštinių viduje: ES procesinių teisių įgyvendinimas</p>	<p>Tikslas:</p> <p>Nustatyti kaip praktiškai yra įgyvendinamos įtariamųjų teisės, kai jie patenka į policijos areštines. Stebėjimo metu surinkta informacija, bus panaudota siekiant užtikrinti garantijų, nustatytų ES direktyvose dėl teisės į informaciją, teisės į vertėją, teisės į advokatą, įgyvendinimą.</p>
	<p>Rezultatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sudalyvauta empirinio stebėjimo mokymuose tyrėjams. - Vykdytas empirinis stebėjimas, kurio metu tyrėjai tris mėnesius lankėsi Lietuvos policijos komisariatuose ir areštinėse bei dalyvavo įtariamųjų apklausose.
<p>Užtikrinant tvarų organizacijos vystymąsi</p>	<p>Tikslas:</p> <p>Sustiprinti Žmogaus teisių stebėjimo instituto, kaip Europos Piliiečių Laisvių platformos nario, įgūdžius Europos Sąjungos lygmens komunikacijos ir advokacijos bei lėšų pritraukimo srityse.</p>
	<p>Rezultatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prisidėta prie unikalių pranešimų rengimo ir redagavimo portale Liberties.eu. - Vykdyta aktyvi komunikacija socialiniuose tinkluose